

Vedr.: Høring over udkast til bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v. J.nr. 16-80182-000001

NaturErhvervstyrelsen har den 27. juni 2016 udsendt udkast til nærværende bekendtgørelse i offentlig høring, og i denne forbindelse ønsker Danmarks Jægerforbund at give følgende bemærkninger:

- A. § 19:** Bestemmelsen fastslår, at landbrugsarealer, der søges støtte for, skal kunne dyrkes under normale vejrforhold i perioden 15. maj til 15. september. § 19, stk. 2 fastsætter regler om aktivitetskrav for permanent græs, græs i omdrift og brak, men grundet ændringer af bestemmelserne i § 23 stilles der ikke længere aktivitetskrav på dyrkede arealer. Herunder seneste udsåningstidspunkt.
- Bestemmelsen kan tolkes til, at en mark fremadrettet kan anmeldes som eksempelvis vårbyg i fællesskemaet uden dog nogensinde at blive tilsået i løbet af ansøgningsåret. Der stilles ingen krav om, at arealerne skal tilsås, høstes eller at der skal foregå øvrige landbrugsaktiviteter på arealet. Danmarks Jægerforbund mener, at bestemmelsen bør præciseres med eksempler i vejledningen, så risikoen for misforståelser minimeres.
- B. § 23:** Det fremgår af høringsnotatet, at bestemmelsen ændres af hensyn til en tidligere overimplementering af EU-reglerne. Aktivitetskravet erstattes af en plejepligt. Formuleringen hedder *"Hvis et areal ved ansøgningsårets begyndelse fremstår med en allerede etableret produktionsafgrøde, som ikke høstes i ansøgningsåret, skal arealet vedligeholdes, så hovedafgrøden ikke hæmmes væsentligt af ukrudt"*. Bestemmelsen erstatter de tidligere aktivitetskrav med faste såningstidspunkter.
- Ordlyden af bestemmelsen fremstår som om, den kun finder anvendelse for flerårige afgrøder, da det fremgår, at afgrøden ikke høstes i ansøgningsåret. Hvis dette er korrekt antaget bør det præciseres i bestemmelsen. Der bør gives konkrete eksempler i vejledningen for at minimere risikoen for misforståelser.
  - Bestemmelsen fastsætter, at hovedafgrøden ikke må *"hæmmes væsentligt"* af ukrudt. Dette er udefinerbart og der er ikke fastsat en bagatelgrænse. Dermed er der risiko for en overdrevet renholdelse af afgrøden efter princippet *"better safe than sorry"*. Der bør gives eksempler på, hvornår afgrøden hæmmes væsentligt af ukrudt og grænsen bør præciseres.
- C. § 25, stk. 1:** Bestemmelsen er blevet præciseret så det fremgår, at hovedafgrøden ikke må *"hæmmes væsentligt"* af ukrudt. Præciseringen erstatter formuleringen *"overvokses af ukrudt"* da det var for udefinerbart.
- Begrebet *"hæmmes væsentligt"* er stadig udefinerbart og der bør derfor gives konkrete eksempler på, hvad der menes for at undgå overdrevet renholdelse i de permanente afgrøder, da det kan være til ulempe for vildtet.

- D. § 26 stk. 1: Giver mulighed for, at der kan etableres vildt- og bivenlige tiltag på landbrugsarealer bortset fra arealer med permanent græs eller permanente afgrøder.
- Danmarks Jægerforbund sætter stor pris på denne bestemmelse, som rummer potentiale for at udvide det økologiske rum til fordel for blandt andet insekter, pattedyr og fugle i landbrugslandet. Dog ser vi ingen grund til, at der ikke kan etableres visse typer af tiltag på permanente græsarealer eller i permanente afgrøder.
    - Permanente græsarealer: Det bør være muligt, at holde kortklippede græsstriber, som holdes kortklippede hele vækstsæsonen. Efter de nuværende regler kan landbrugeren i princippet "tage slæt" meget ofte på visse dele af arealet, men det burde ikke være nødvendigt at omgå reglerne på denne måde, for at tilgodese vildtet i landbrugslandet. Ligeledes bør det være muligt at efterlade græsbræmmer som ikke slås. Disse kan danne fodposer langs læhegn eller fungere som dækning midt i marken. Tiltagene kan følge de generelle regler for vildt- og bivenlige tiltag.
    - Permanente afgrøder: Det bør være muligt at etablere vildt- og bivenlige tiltag på driftsspor, liggepladser og øvrige åbne arealer i lavskov. Dette vil ikke være til gene for hovedafgrøden og vil kunne reducere ukrudtstrykket. Samtidigt skabes der levesteder for fugle, pattedyr og insekter.
- E. § 26 stk. 4-5: Giver mulighed for at etablere barjordsstriber rundt om hver enkelt mark. Striben kan dog etableres mellem afgrøden og et af de øvrige vildt- og bivenlige tiltag, når denne er placeret i tilknytning til et markskel.
- Danmarks Jægerforbund ser ingen grund til, at barjordsstriber kun kan placeres i kanten af marken. Det bør være muligt at placere dem, hvor det passer ind i markdriften uanset beliggenhed. Det bør som minimum være muligt at placere barjordsstriber i forbindelse med de øvrige tiltag selvom de ligger midt i dyrkningsfladen. Hermed kan de hindre rodukudt i at brede sig fra eksempelvis insektvolde eller vildtstriber.
- F. § 26, stk. 6 og 7: Sætter begrænsninger for udformning og omfang af de vildt- og bivenlige tiltag. Tiltagene må således alene eller tilsammen maksimalt være 10 meter brede, der skal være mindst 10 meter mellem hvert tiltag og de må maksimalt udgøre 10 % af markens samlede areal.
- Danmarks Jægerforbund ser ingen grund til at sætte begrænsninger for udformning af de vildt- og bivenlige tiltag. § 26 stk. 6 bør derfor fjernes. Det er derimod rimeligt at sætte begrænsninger i omfanget, jf. stk. 7. På denne måde kan tiltagene placeres så de passer ind i markdriften og kan bruges til at arrondere marken.
- G. § 27, stk. 2: Giver mulighed for etablering af blomsterbrak ved mekanisk jordbehandling med efterfølgende udsåning af frø- og nektarproducerende plantearter. Jordbehandling og udsåning skal ske senest 30. april af hensyn til forbudsperioden mod slåning fra 1. maj til 31. juli jf. § 27 stk. 7.
- Danmarks Jægerforbund er særligt tilfredse med, at det er blevet muligt at etablere blomsterbrak, da det tilgodeser en lang række vildtarter. Dog ligger såningsfristen tidligt i forhold til succesfuld spiring af mange af de frø- og nektarproducerende blandinger og den ligger i en periode, hvor mange landbrugere har travlt med at

tilså markerne. I våde forårsperioder, som vi havde i 2016, er der flere landbrugere, som ikke kan nå at tilså arealerne inden fristen udløber. Alternativet bliver, at der etableres slåningsbrak i stedet. Fristen for tilsåning bør derfor flyttes til 31. maj, hvor jordtemperaturen tilgodeser de frø- og nektarproducerende arter. Alternativt kan der stilles krav om jordbehandling inden 30. april med såningsfrist d. 31. maj.

- H. § 27, stk. 3: Giver mulighed for, at brakarealer, som skal efterfølges af en vinterafgrøde eller en permanent afgrøde, må nedvisnes fra 1. juli og jordbehandles fra 1. august. Denne bestemmelse giver mulighed for, at der kan etableres slåningsbrak eller blomsterbrak med udsåning 30. april, som derefter destrueres tre måneder senere. Arealerne kan samtidigt anvendes til opfyldelse af MFO-kravet, som har til formål at tilgodese biodiversiteten i landbrugslandet.
- Danmarks Jægerforbund er uforstående over for, at det er muligt at skabe levesteder for en lang række arter hen over foråret/sommeren for derefter at destruere det inden efteråret og vinteren, hvor der virkelig er behov for dækning og føde. Det bør ikke være muligt at destruere brak/afgrøder, der anvendes til at opfylde MFO/biodiversitetsformål i samme kalenderår som de er etableret. Fristen for destruktion og nedpløjning bør derfor flyttes til 1. marts og det bør ikke være muligt at etablere en vinterafgrøde samme år som arealet anvendes til MFO.
- I. § 27, stk. 4: Giver mulighed for jordbehandling på brakarealer på lerjorde (JB nr. 5-11) fra 1. november, hvis arealet efterfølgende tilsås med en vårafgrøde.
- Danmarks Jægerforbund mener, at arealer, som anvendes til at opfylde biodiversitetsformål/MFO ikke bør kunne destrueres samme år som de er etableret. Brakarealer er vigtige levesteder for en lang række arter i vinterhalvåret og det giver derfor ikke mening at de må destrueres i samme kalenderår som de anvendes til MFO.
- J. § 27 stk. 5: Fastsætter et slåningskrav for arealer med slåningsbrak i perioden 1. august til 15. september.
- Danmarks Jægerforbund mener at, der bør åbnes for endnu en slåningsperiode så arealet enten skal slås i perioden 1. august - 15. september eller i forårsperioden 15. marts til 30. april. Formålet med aktivitetskravet er, at der som minimum skal foregå én landbrugsaktivitet om året. Denne aktivitet kan lige så godt ligge i foråret uden for vildtets yngleperiode. Samtidigt kan brakken give vinterdækning for en lang række arter.
- K. § 30: EU-forordningens bilag X (Side 47 i forordning nr. 639/2014) fastsætter rammerne for, hvilke typer tiltag medlemslandene kan vælge til opfyldelse af MFO-kravet. Den danske implementering af disse tiltag fremgår af § 30. Af de 18 forskellige muligheder i EU-forordningen har Danmark valgt 5 typer tiltag, som kan anvendes til MFO.
- Danmarks Jægerforbund er uforstående over for, at tiltag som fx markbræmmer, traditionelle stendiger og grøfter ikke er valgt i Danmark. Listen over mulige MFO-tiltag bør udvides, så der sikres flere muligheder for landbrugere for at skabe naturværdier i landbrugslandet.

- L. § 30 stk. 5: Giver mulighed for, at der på frivillige randzoner kan etableres en stribe med frø- og nektarproducerende plantearter på de yderste 3 meter ud mod marken. Fristen for jordbehandling og udsåning er 30. april.
- Danmarks Jægerforbund er tilfredse med denne mulighed. For at sikre bedre etablering foreslås det, at fristen for jordbehandling og udsåning flyttes til 31. maj af hensyn til jordtemperaturen, så blandingerne etableres optimalt og ikke kvæles af græs.
- M. § 32 Stk. 3: Giver mulighed for, at efterafgrøder der anvendes til opfyldelse MFO-kravet må nedvisnes fra 27. oktober. Jf. § 32 stk. 2 er seneste dato for udsåning af efterafgrøder d. 20 august.
- Et af formålene med miljøfokusområderne er at tilgodese biodiversiteten i landbrugslandet. Langt størstedelen af landbrugets MFO forpligtelser opfyldes ved brug af efterafgrøder. Det er derfor kritisabelt, at den nuværende ordning giver mulighed for at destruere MFO-efterafgrøder, allerede d. 27 oktober. Bestemmelsen resulter i, at der skabe fødegrundlag for en lang række arter som disse vænner sig til i løbet af efteråret. Herefter fjernes dette fødegrundlag lige før vinterperioden, hvor der er særligt behov for føde og dækning. Danmarks Jægerforbund mener ikke det bør være muligt, at fjerne tiltag, som anvendes til opfyldelse af MFO-krav samme kalenderår som de er indmeldt i fællesskemaet. For efterafgrødernes vedkommende vil langt hovedparten af blandingerne alligevel naturligt nedvisnes hen over vinteren. Er dette ikke en mulighed for landbrugeren findes der andre alternativer til opfyldelse af MFO, såsom brak.

Venlig hilsen
Danmarks Jægerforbund

Claus Lind Christensen
Formand

Direkte tlf. + 45 27 80 28 55
E-mail clc@jaegerne.dk